

COL·LEGI DE GEÒGRAFS

MEMÒRIA D'ACTIVITATS DEL COL·LEGI DE GEÒGRAFS A LES ILLES BALEARS, ANY 2004

Palma de Mallorca, febrer de 2005

1 - DE LA NECESSITAT DE LA CREACIÓ DEL COL·LEGI DE GEÒGRAFS I DE LA DELEGACIÓ TERRITORIAL A LES ILLES BALEARS.

La creació del Col·legi de Geògrafs troba una de les seves primeres motivacions en la necessitat de donar suport a la tasca exercida pels professionals de la Geografia, tant en el moment present com en aquell en què els futurs geògrafs s'incorporin a l'exercici professional dels seus coneixements. En un sentit ample, aquest suport pot ésser traduït com la defensa i difusió de la Geografia com a disciplina preparada per a exercir un paper destacat en la comprensió i anàlisi dels fenòmens espacials i en la planificació territorial.

Pensat com una entitat descentralitzada, el Col·legi de Geògrafs s'organitza en Delegacions Territorials de les quals l'àmbit mínim d'actuació és la Comunitat Autònoma. La idea d'un Col·legi Professional entorn del qual agrupar els llicenciats i professionals de la Geografia no fou aliena als geògrafs de les Illes Balears, congregats aleshores entorn de l'Associació de Geògrafs de les Illes Balears –esdevinguda Societat Geogràfica–, iniciant-se un procés a través del qual formar una Delegació Territorial que els representés. Un any després de la seva constitució, la Delegació balear agrupa a 82 col·legiats i es presenta com una organització estable que treballa de forma continuada per convertir-se en una institució de referència dins la societat balear.

2 - CONSTITUCIÓ I PRESENTACIÓ DEL COL·LEGI DE GEÒGRAFS A LES ILLES BALEARS.

L'assemblea constituent de la Delegació Territorial del Col·legi de Geògrafs a les Illes Balears va tenir lloc el dia 18 de març de 2004, al Saló d'Actes del Centre La Misericòrdia de la ciutat de Palma. Hi assistiren un bon nombre de geògrafs, dels quals 29 eren ja membres col·legiats. El procés electoral destinat a elegir la que fou primera Junta Directiva –presentada en una única candidatura– donà com a resultat una votació en la que es computaren 34 vots, dels quals 29 corresponien a col·legiats presents a l'assemblea, i els 5 restants foren vots arribats per correu. Dels 34 vots emesos, 32 foren vots a favor de la candidatura, i 2 vots foren en blanc, tot constituint-se una Junta de Govern formada per Ma. Lluïsa Dubon Pretus (Presidenta), Jaume Mateu Lladó (Vicepresident), Emma Mus Navarro (Tresorera), Gabriel Alomar Garau (Secretari) i tres vocalies formades per Miquel Coll López, Joan Alorda Vilarrubias i Rosa Vallès Costa.

El dia 2 d'abril de 2004, la Delegació es presentà en societat en un acte celebrat al Centre de Cultura Sa Nostra de la ciutat de Palma, en el que la Presidenta de la recent creada Delegació Territorial, Ma. Lluïsa Dubon Pretus, llegí un discurs de benvinguda en el que s'exposaren els motius que dugueren a la creació del Col·legi de Geògrafs i foren presentades els objectius i les línies bàsiques de treball, i a continuació el Vicepresident, Jaume Mateu Lladó, presentà als membres de la nova Junta de Govern. A l'acte es signà també el primer conveni de col·laboració amb l'Associació de Joves Empresaris de les Illes Balears, tot donant idea del que serien futurs acords entre el Col·legi de Geògrafs i altres entitats. Així mateix, l'acte comptà amb la intervenció del catedràtic d'Anàlisi Geogràfica Regional de la Universitat Autònoma de Madrid, Rafael Mata Olmo, qui conferencià sobre "La ordenación del paisaje. Estado de la cuestión y presentación de experiencias".

3 - RELACIONS INSTITUCIONALS.

Poc abans de complir-se el primer any de la constitució de la Delegació Territorial, el Col·legi de Geògrafs a les Illes Balears ha treballat en la consecució dels seus objectius –de manera resumida: consolidació del Col·legi de Geògrafs a les Illes Balears, creació instruments d'inserció laboral per als joves geògrafs, millora de l'accés dels professionals als serveis que ofereix el Col·legi i anàlisi de la problemàtica específica dels geògrafs professors d'ensenyament secundari– així com en la profundització i formalització de les relacions entre el Col·legi i la societat. Pel que fa a les relacions institucionals, la tasca exercida pot esser dividida en dos parts: d'una banda, **a)** les presentacions formals a institucions i a entitats socials, i de l'altra, **b)** la presència del Col·legi de Geògrafs a convocatòries i reunions com a resposta a les diferents citacions arribades a la Delegació. En ordre cronològic invers:

a) PRESENTACIONS A INSTITUCIONS I ENTITATS:

- Dia 27 de setembre de 2004, visita a l'Ajuntament d'Inca. Hi representaren a la Delegació Territorial, Lluïsa Dubon i Jaume Mateu.
- Dia 29 de juny de 2004, visita i entrevista amb representants de la CAEB.
- Presentació al Conseller de Medi Ambient, Sr. Jaume Font, el dia 16 de juny de 2004, a la seu de la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears.
- Presentació al Director de la Fundació Universitat-Empresa, el dia 9 de juny de 2004, a càrrec de Lluïsa Dubon i Jaume Mateu.
- Presentació al Conseller insular d'Ordenació del Territori, Sr. Bartomeu Vicens, el dia 8 de juny de 2004, a càrrec de Lluïsa Dubon, Jaume Mateu i Gabriel Alomar Garau.
- Presentació al Conseller de Medi Ambient i Natura, Sr. Miquel Àngel Borràs, el dia 3 de juny de 2004 a la seu del Departament de Medi Ambient i Natura, a càrrec de Lluïsa Dubon.
- Presentació al Consell Insular d'Eivissa i Formentera, el dia 28 de maig de 2004, a la seu del Consell Insular d'Eivissa i Formentera.
- Presentació al Director General d'Ordenació del Territori del Govern de les Illes Balears, Sr. Jaume Massot, el dia 25 de maig de 2004.

- Presentació al Departament de Ciències de la Terra de la Universitat de les Illes Balears, el dia 26 d'abril, i el dia 29 de 2004 als estudiants de Geografia, al campus de la UIB.
- Presentació al Consell Insular de Menorca, dia 13 d'abril de 2004, a la seu del Consell Insular de Menorca.
- Presentació a l'Associació de Joves Empresaris de les Illes Balears, dia 6 d'abril de 2004, a la seu de l'Associació.
- Dia 2 d'abril de 2004, presentació a la Societat Geogràfica de les Illes Balears (SOGIB) al Centre Cultural La Misericòrdia, de Palma de Mallorca.

b) PRESENCIA A CONVOCATÒRIES I REUNIONS:

- Dia 20 de desembre de 2004, reunió de la nova junta de la Societat Geogràfica de les Illes Balears (SOGIB) amb el Col·legi de Geògrafs, per informar dels nous objectius i posada en comú de les activitats en les que hi col·laboraran les dues organitzacions.
- Dia 23 de novembre de 2004, reunió amb el Departament de Ciències de la Terra de la Universitat de les Illes Balears, amb la proposta d'un conveni de col·laboració entre la UIB, el DCT i la FUEIB per a futures accions conjuntes entre el Col·legi de Geògrafs i la Universitat de les Illes Balears.
- Dia 6 d'octubre de 2004, assistència del Col·legi de Geògrafs a la convocatòria del Grup d'Ornitologia Balear (GOB) per tractar el nou pla per al Parc de les Estacions de Palma i soterrament de les vies del tren. Hi representà a la Delegació Territorial, Lluïsa Dubon.
- Dia 4 d'octubre de 2004, participació del Col·legi de Geògrafs a la Taula Rodona del CLUB DIARIO DE MALLORCA, amb el títol "Soterrament sí. Parlem de com fer-ho". Participà en el debat, en representació del Col·legi de Geògrafs, Lluïsa Dubon.
- Dia 29 de setembre de 2004, participació del Col·legi de Geògrafs a la reunió del Pacte Urbanístic de Palma, en relació amb les pedreres d'Establiments. Hi representà a la Delegació Territorial, Gabriel Alomar Garau.
- Dia 20 de setembre de 2004, participació del Col·legi de Geògrafs a la reunió convocada per la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears, per informar sobre la nova "Llei per a la Conservació dels Espais de Rellevància Ambiental". Hi representà a la Delegació Territorial, Lluïsa Dubon.

- Dia 14 de setembre de 2004, participació del Col·legi de Geògrafs en la reunió de la Mesa de Diàleg sobre el Parc de les Estacions. Hi representà a la Delegació Territorial, Lluïsa Dubon.
- Dia 8 de setembre de 2004, participació del Col·legi de Geògrafs a la reunió del Pacte Urbanístic sobre les Zones Verdes de Palma, convocada per l'Ajuntament. Hi representà a la Delegació Territorial Lluïsa Dubon.
- Dia 21 de juliol de 2004, participació del Col·legi de Geògrafs a reunió del Pacte Urbanístic sobre l'ampliació del Parc de Bellver. Hi representà a la Delegació Territorial Jaume Mateu.
- Dia 14 de juliol de 2004, participació en la segona reunió de la Mesa de Diàleg sobre el Parc de les Estacions. Hi representà a la Delegació Territorial Lluïsa Dubon.
- Dia 7 de juliol de 2004, participació del Col·legi de Geògrafs a la reunió del Pacte Urbanístic sobre el Sector de Llevant - Façana Marítima de Palma. Hi representà a la Delegació Territorial Emma Navarro.
- Dia 30 de juny de 2004, participació del Col·legi de Geògrafs a l'Ajuntament de Palma en la reunió sobre la Falca Verda. Hi representà a la Delegació Territorial Jaume Mateu.
- Dia 23 de juny de 2004, participació en la Mesa del Pla Rector de Ses Fontanelles (Platja de Palma). Hi representà a la Delegació Territorial Jaume Mateu.
- Participació en la constitució de la Mesa de Diàleg sobre el Parc de les Estacions, el dia 9 de juny de 2004, a la sala de plens de l'Ajuntament de Palma, amb la participació inicial de la Presidenta de la Delegació Territorial, Lluïsa Dubon).
- Participació de la Delegació a les Illes Balears en la Junta de Govern del Col·legi de Geògrafs a Madrid, el dia 8 de maig de 2004. Hi representaren a la Delegació Territorial Lluïsa Dubon i Jaume Mateu.

4 - CONVENIS DE COL·LABORACIÓ.

Tal com ha estat esmentat a l'apartat 2 d'aquesta Memòria, el primer conveni de col·laboració de la Delegació Territorial fou el que es signà amb l'Associació de Joves Empresaris de les Illes Balears (AJEIB), el dia 4 de maig de 2004. Posteriorment, tot cercant l'ampliació del camp d'acció del Col·legi de Geògrafs, la Delegació Territorial inicià les gestions pertitents que han de conduir, l'any 2005, a la firma d'un ampli conveni amb la Universitat de les Illes Balears.

5 - ESCRITS i AL·LEGACIONS.

El Col·legi de Geògrafs a les Illes Balears, en la seva tasca d'implicació en les distintes problemàtiques de naturalesa territorial que afecten la societat balear, ha cregut oportú presentar al·legacions a un seguit de projectes redactats per l'Administració i en els que, pel seu caràcter i afectació territorials, hi té cabuda el punt de vista geogràfic. Així, la Delegació Territorial al·legà en els casos que segueixen:

- Projecte de soterrament de les vies del tren i creació al projecte de soterrament de les vies del tren i creació d'una nova estació intermodal al Parc de ses Estacions de Palma.
- Projecte de Traçat i Estudi d'Avaluació d'Impacte Ambiental de la Línia Metropolitana PALMA – UIB.
- Estudi d'Impacte Ambiental del Projecte de la dàrsena esportiva de Cala en Busquets del Port de Ciutadella.
- Pla Territorial Insular d'Eivissa i Formentera.
- Pla Director Sectorial de Transports de les Illes Balears.

Per altra part, els interessos professionals de la disciplina geogràfica han estat convenientment defensats a través de la interposició de recursos contra l'eliminació i/o exclusió de la Titulació de Geografia per a l'accés a determinades places afins al perfil de Geògraf corresponents a personal laboral o personal funcionari al servei de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. En aquest sentit, el Col·legi de Geògrafs posà un recurs potestatiu de reposició de l'aprovació de la modificació puntual de la relació de llocs de treball corresponent al personal funcionari al servei de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, CAIB (BOIB núm. 165 EXT., 20 de novembre de 2004). Així mateix, la

Delegació Territorial gestionà la resolució de la problemàtica sorgida, per motius com els esmentats, amb una plaça convocada pel Consell Insular de Menorca.

6 - ESPAI WEB.

La posada en marxa de la Delegació del Col·legi de Geògrafs a les Illes Balears, en març de 2004, va estar acompanyada des del principi de la idea de dissenyar i publicar una pàgina Web destinada a servir de butlletí digital a través del qual els geògrafs en general i els col·legiats de les Illes Balears en particular tinguessin al seu abast la informació sobre les activitats desenvolupades per la Delegació Territorial, com de les notícies generades per la mateixa, així com de les ressenyes i notes informatives de caràcter intern que el Col·legi de Geògrafs ha de posar en coneixement dels col·legiats. A la finalitat informativa de la Web s'havia d'afegir la de servir de mitjà eficaç a través dels quals els geògrafs poguessin posar-se en contacte, via correu electrònic, amb la Delegació i formular les seves preguntes i suggeriments.

La Web de la Delegació Territorial (www.geografos.org/baleares) és plenament operativa des del mes de maig de 2004, amb una freqüència setmanal d'actualitzacions com a mitjana. L'espai virtual en què es constitueix aquesta versió digital proposa un disseny el sentit del qual és emular un meridià i un paral·lel que es creuen de forma cartesiana, indicant-se además les coordenades latitudinals i longitudinals en les que s'emmarca geogràficament l'àmbit territorial de les Illes Balears. La Web està estructurada en 7 apartats elementals, més un d'addicional destinat a recollir la revista de premsa. La portada conté un retrat corporatiu del Col·legi i de la Delegació balear, i una descripció de les finalitats que justificaren la creació del Col·legi de Geògrafs. També inclou notes i anuncis que, pel seu interès, necessitat o actualitat, s'ha cregut oportú comunicar en la que és la primera pàgina. L'apartat notícies comprèn un repertori de les activitats de la Delegació en el marc social de les Illes Balears. L'apartat d'Informació orienta a l'usuari sobre els cursos de formació, beques, congressos, seminaris i jornades la temàtica dels quals concerneix al llicenciat en Geografia, al geògraf professional o a l'estudiant interessat. Així mateix, s'hi pot trobar la documentació relativa als escrits i al·legacions presentats pel Col·legi de Geògrafs. L'apartat Serveis conté una descripció resumida dels serveis que ofereix el Col·legi, així com un capítol dedicat a les ofertes de feina arribades de forma puntual a la Delegació balear i que aquesta creu convenient distribuir i anunciar. A l'apartat Junta de Govern l'usuari disposa d'informació per la qual els

membres de la Junta (veure el punt 2 d'aquesta Memòria) es donen a conèixer per mitjà d'un breu currículum, més el Programa de Govern aprovat per aquella. L'apartat d'Enllaços proposa un llistat bàsic d'espais digitals amb un clar contingut geogràfic. Finalment, al menú principal hi figura un enllaç directe a la direcció de correu electrònic de la Delegació Territorial (baleares@geografos.org), la finalitat del qual és facilitar la tasca de l'interessat que necessita dirigir-se de forma escrita al Col·legi de Geògrafs.

7 - ENSENYAMENT SECUNDARI.

Al llarg de l'any 2004 s'han donat les primeres passes en el que és un assumpte primordial dels objectius del Col·legi de Geògrafs a les Illes Balears, com és l'anàlisi de la problemàtica específica del cos de geògrafs-professors d'ensenyament secundari. En aquest sentit, la Delegació Territorial ha estat present a les reunions organitzades pel que es coneix com a Grup de Didàctica de les Ciències Socials, fòrum de debat sobre diversos temes que vinculen als docents. Al mateix temps s'ha començat a elaborar un material didàctic per completar l'assignatura de Geografia que s'imparteix a segon de batxillerat, i es participa en l'organització d'una Jornada amb l'assistència de la pedagoga i professora Pilar Benejam (prevista pel mes d'abril de 2005).

Per últim, s'ha d'esmentar l'adhesió per part de la Delegació Territorial, mitjançant un telegrama de felicitació, al reconeixement que la professora Pilar Benejam ha rebut per la seva tasca pedagògica en Ciències Socials, i que ha merescut la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, el premi "Emili Darder" i l'homenatge per part de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB).

8 - PRESÈNCIA ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ.

Pel seu interès en relació a l'objectiu de projecció social del paper del geògraf, així com de la consolidació i millora de la xarxa de relacions institucionals del Col·legi de Geògrafs, convé esmentar aquí la presència del mateix als diferents mitjans de comunicació de l'àmbit territorial balear. Aquesta presència s'ha fet palesa, primerament, per mitjà de notícies aparegudes als diaris informant sobre els actes de presentació institucional del Col·legi de Geògrafs a les Illes Balears, o sobre les opinions que es desprenen de la redacció de les al·legacions (veure l'apartat 5) presentades pel Col·legi de Geògrafs d'acord amb les distintes qüestions de caràcter territorial que afecten a la societat balear.

A més dels actes esmentats que en forma de visita a institucions o de presentació d'escrits i al·legacions, per part del Col·legi de Geògrafs, i dels que s'han fet ressó els mitjans de comunicació, és oportú esmentar també les entrevistes i intervencions televisives i radiofòniques per part de la Presidenta de la Delegació Territorial, Lluïsa Dubon Pretus i, puntualment, del Vicepresident, Jaume Mateu Garau. Així mateix, el Col·legi de Geògrafs, a través d'un article de premsa aparegut a Diari de Balears (dia 1 d'octubre de 2004) i signat per Lluïsa Dubon, tingué l'ocasió d'expressar públicament les seves consideracions al projecte de soterrament de les vies del tren de Palma.

La relació de la presència als mitjans de comunicació es resumeix com segueix:

- Dia 27 de novembre de 2004, intervenció radiofònica a la Cadena Ser de Lluïsa Dubon, en la tertúlia sobre el futur metro de la ciutat de Palma, i amb la presència de l'Associació de Veïnats, Pere Muñoz (PSM) i un estudiant, representat el col·lectiu universitari.
- 16 de novembre de 2004: "El Col·legi de Geògrafs pide un estudio ambiental detallado del puerto de Ciutadella" (Última Hora Menorca).
- 15 de novembre de 2004: "Los geógrafos denuncian que el Pla de Transport no contempla la modificación de las carreteras" (Última Hora Ibiza).
- 14 de novembre de 2004: "Dubon: «La sociedad y el medio ambiente suelen ir a remolque de la economía»" (Última Hora Menorca).

- 12 de novembre de 2004: "Dubon: «Un Plan Territorial debe ser financieramente viable»" (Diario de Ibiza).
- 2 de novembre de 2004, intervenció televisiva de Lluïsa Dubon Pretus a LOCALIA TV.
- Dia 5 d'octubre de 2004, breu entrevista televisiva a Lluïsa Dubon, emesa a Televisió Espanyola a les Illes Balears -Informatiu Balear-.
- Dia 4 d'octubre de 2004, participació del Col·legi de Geògrafs a la Taula Rodona del CLUB DIARIO DE MALLORCA, amb el títol "Soterrament sí. Parlem de com fer-ho". Participà en el debat, en representació de la Delegació Territorial, Lluïsa Dubon Pretus.
- 4 de octubre de 2004: "Arquitectos, geógrafos y Cort debaten sobre el soterramiento de las vias del tren" (portada de Diario de Mallorca).
- 6 d'agost de 2004: "Els geògrafs proposen aprofitar el soterrament per fer un corredor verd que revitalitzi l'Eixample » (Diari de Balears).
- 5 d'agost de 2004: "Los geógrafos cuestionan el aparcamiento de la estación intermodal" (Diario de Mallorca).
- 3 d'agost de 2004: "Los geógrafos apoyan que se entierren las vias del ferrocarril" (El Dia de El Mundo).
- 19 de maig de 2004: Entrevista amb la Presidenta de la Delegació a les Illes Balears, Lluïsa Dubon (Diario de Mallorca).
- 21 de març de 2004: Entrevista amb la Presidenta de la Delegació a les Illes Balears: Lluïsa Dubon (Diari MENORCA Info).